

Република Србија
КОМИСИЈА ЗА КОНТРОЛУ
ДРЖАВНЕ ПОМОЋИ
Број: 401-00-00066/1/2018-01
Београд, 29. мај 2018. године

На основу члана 9. тач. 2) и 3) и члана 16. став 1. Закона о контроли државне помоћи („Службени гласник РС“, број 51/09) и чл. 136. и 137. Закона о општем управном поступку („Службени гласник РС“, број 18/16), у поступку накнадне контроле, покренутом на основу пријаве Министарства културе и информисања, са седиштем у Београду, Влајковићева 3,

Комисија за контролу државне помоћи на 116. седници, одржаној 29. маја 2018. године, доноси

РЕШЕЊЕ

1. Дозвољава се државна помоћ, која се додељује у облику накнаде за пружање услуга од општег економског интереса, Јавној медијској установи „Радио-телевизија Србије“, Таковска 10, Београд.

2. Ово решење објавити на интернет презентацији Комисије за контролу државне помоћи.

Образложење

1. Подносилац пријаве и предмет пријаве државне помоћи:

Поступајући у складу са чланом 3. став 2. Уредбе о начину и поступку пријављивања државне помоћи („Службени гласник РС“, број 13/10), Министарство културе и информисања је Дописом Број: 401-01-33/2018-04 од 27. марта 2018. године доставило Комисији за контролу државне помоћи (у даљем тексту: Комисија) Пријаву државне помоћи која се додељује на основу Уговора о финансирању, закљученог између Републике Србије – Министарства културе и информисања и Јавне медијске установе „Радио-телевизија Србије“, Таковска 10, Београд (у даљем тексту: РТС), Број: 401-01-33/2018-04 од дана 22. јануара 2018. године (у даљем тексту: Уговор), са Општим обрасцем пријаве државне помоћи (у даљем тексту: Општи образац) и припадајућим прилозима, међу којима је достављена Одлука Управног одбора РТС број: 155 од 18. јануара 2018. године којом се усваја Програм пословања Јавне медијске установе Радио - телевизије Србије за 2018. годину (у даљем тексту: Програм пословања), чији саставни део чине: План пословања РТС у 2018. години и Финансијски план РТС за 2018. годину (у даљем тексту: Пријава).

Предмет Пријаве и основ за доделу државне помоћи је Уговор.

Приликом оцене државне помоћи Комисија је узела у обзир и то да се, у складу са чл. 36. и 37. Закона о јавним медијским сервисима („Службени гласник РС“, бр. 83/14, 103/15 и 108/16) основна делатност РТС-а финансира и из таксе за јавни медијски сервис.

2. Опис државне помоћи:

Предмет Уговора је финансирање делатности од јавног интереса коју обавља РТС у периоду од 1. јануара 2018. године до 31. децембра 2018. године.

2.1. Правни основ за закључење Уговора:

Уговор је закључен у складу са Законом о привременом уређивању начина наплате таксе за јавни медијски сервис („Службени гласник РС“, бр. 11/15 и 108/16), Законом о јавним медијским сервисима, Законом о буџету Републике Србије за 2018. годину („Службени гласник РС“, број 113/17), Уредбом о финансирању јавних медијских сервиса из буџета Републике Србије у 2018. години („Службени гласник РС“, број 5/18) и Програмом пословања.

2.2. Опис Уговора:

Чланом 2. Уговора је предвиђено да је, у циљу остваривања јавног интереса у области јавног информисања, у периоду од 1. јануара 2018. године до 31. децембра 2018. године, РТС дужна да кроз своје програмске садржаје остварује:

- истинито, благовремено, потпуно, непристрасно и професионално информисање грађана и омогућавање слободног формирања и изражавања мишљења слушаца и гледалаца на територији Републике Србије, аутономне покрајине и локалне самоуправе;
- поштовање и представљање основних људских права и слобода, демократских вредности и институција и унапређивање културе јавног дијалога;
- поштовање приватности, достојанства, угледа, части и других основних права и слобода човека;
- поштовање и подстицање плурализма политичких, верских и других идеја и омогућавање јавности да буде упозната са тим идејама, не служећи се интересима појединих политичких странака и верских заједница, као ни о било ком другом појединачном политичком, економском, верском и сличном становишту и интересу;
- задовољавање потреба грађана за програмским садржајима који обезбеђују очување и изражавање културног идентитета како српског народа тако и националних мањина, водећи рачуна да националне мањине прате одређене програмске целине и на свом матерњем језику и писму;
- непристрасно обрађивање политичких, историјских, привредних, социјалних, здравствених, културних, образовних, научних, еколошких и других питања, омогућавајући равноправно сучељавање различитих становишта;
- бесплатно и једнако представљање политичких странака, коалиција и кандидата који имају потврђене изборне листе за републичке, покрајинске или локалне изборе, у време предизборне кампање;

- афирмисање националних културних вредности српског народа и националних мањина које живе у Републици Србији, као и зближавање и прожимање њихових култура;
- развој медијске писмености становништва;
- производња домаћег документарног и играног програма;
- благовремено обавештавање о актуелним збивањима у свету и о научним, културним и осталим цивилизацијским достигнућима;
- неговање хуманих, моралних, уметничких и креативних вредности;
- задовољавање забавних, рекреативних, спотских и других потреба грађана;
- информисање наших грађана у иностранству, као и припадника српског народа који живе ван територије Републике Србије;
- представљање културног наслеђа и уметничког стваралаштва у земљи и иностранству;
- информисање иностране јавности о догађајима и појавама у Републици Србији.

Чланом 3. Уговора Министарство културе и информисања се обавезује да за послове из поменутог члана 2. Уговора обезбеди средства у износу од 3.100.000.000,00 динара.

2.3. Давалац државне помоћи:

Давалац државне помоћи је Република Србија, а предлагач прописа који представља правни основ за доделу државне помоћи је Министарство културе и информисања.

2.4. Корисник државне помоћи:

Корисник државне помоћи је РТС (Јавна медијска установа „Радио-телевизија Србије“, Таковска 10, Београд), која, у складу са Законом о јавним медијским сервисима представља републички јавни медијски сервис чија је основна делатност у функцији остваривања јавног интереса у области јавног информисања.

2.5. Инструменти доделе државне помоћи:

Инструменти доделе државне помоћи су:

- субвенција, која се додељује на основу Уговора,
- такса за јавни медијски сервис (у даљем тексту: такса), у складу са чланом 37. Закона о јавним медијским сервисима.

2.6. Планирано трајање државне помоћи:

Планирано је да државна помоћ која се додељује на основу Уговора траје од 1. јануара 2018. године до 31. децембра 2018. године, док финансирање из плаћање таксе за јавни медијски сервис није временски ограничено.

2.7. Укупан планирани износ државне помоћи за 2018. годину:

Укупан планирани износ државне помоћи за 2018. годину је 8.140.000.000,00 динара, од чега:

- субвенција у износу од 3.100.000.000,00 динара;
- очекивани износ наплате таксе - 5.040.000.000,00 динара (висина таксе је јединствена на целој територији Републике Србије и утврђена је у месечном износу од 150,00 динара у складу са чланом 9. Закона о привременом уређивању начина наплате таксе за јавни медијски сервис).

2.8. Циљ и намена државне помоћи:

Државна помоћ се додељује у облику накнаде за пружање услуге од општег економског интереса, тј. за обављање делатности јавног информисања.

3. Одлука Комисије:

Комисија је, Закључком Број: 401-00-00066/2018-01 од 5. априла 2018. године, покренула поступак накнадне контроле дозвољености државне помоћи која се додељује кориснику РТС, након што је утврдила да Уговор представља основ за доделу државне помоћи у смислу члана 2. тачке 1) Закона о контроли државне помоћи („Службени гласник РС“, број 51/09 - у даљем тексту: Закон), као и то да је Уговор закључен пре доношења одлуке Комисије.

На 116. седници, одржаној 29. маја 2018. године, Комисија је одлучивала о дозвољености државне помоћи која се додељује РТС-у за финансирање основне делатности у 2018. години.

Комисија је, најпре, узела у обзир одредбе члана 36. Закона о јавним медијским сервисима, којима је предвиђено да се јавни медијски сервиси, па тако и РТС као републички јавни сервис, финансирају из:

- 1) таксе
- 2) средстава буџета;
- 3) нето користи од комерцијалне експлоатације садржаја произведеног у оквиру основне делатности;
- 4) комерцијалних прихода;
- 5) осталих прихода, од чега приходи из тач. 1), 2) и 3) представљају државну помоћ.

Чланом 37. Закона о јавним медијским сервисима прописано је да се основна делатност јавног медијског сервиса финансира из таксе и да је висина таксе јединствена на целој територији Републике Србије и не може износити више од 500,00 динара.

Такође, чланом 43. истог закона је предвиђено да се део средстава за финансирање основне делатности јавног медијског сервиса може обезбедити и из буџета Републике Србије и буџета Аутономне Покрајине Војводине и то за пројекте:

- 1) производње, емитовања и дистрибуције програма за иностранство, програма намењених дијаспори, као и програма намењеног становништву на територији АП Косова и Метохије;
- 2) намењене развоју нових технологија, дигитализације архива, дигитализације технолошке опреме, развоја нових дистрибутивних сервиса у складу са могућностима које доноси дигитализација;

3) друге пројекте од посебног друштвеног значаја у складу са законом којим се регулише јавно информисање.

Најзад, чл. 44. и 45. Закона о јавним медијским сервисима предвиђено је да се приходи од нето користи од комерцијалне експлоатације садржаја произведених у оквиру основне делатности користе искључиво за финансирање основне делатности јавног медијског сервиса и не могу се користити за финансирање комерцијалне делатности, док се, у складу са чланом 45. Закона о јавним медијским сервисима, комерцијални приходи могу користити и за финансирање основне делатности, при чему комерцијалне услуге, укључујући и услуге објављивања огласних порука или другог облика аудио-визуелне комуникације, јавни медијски сервис не сме пружати по ценама које су ниже од тржишних, нити, при куповини права за преносе спортских догађаја, може нудити цену која је изнад тржишне, а у случају куповине права на емитовање радијских, телевизијских или других медијских садржаја од изузетног значаја, укључујући и преносе спортских догађаја, јавни медијски сервис је дужан да неискоришћена права благовремено и на недискриминаторан начин уступи другим пружаоцима одговарајућих медијских услуга, што значи да се комерцијалне делатности обављају на начин који неће довести до нарушавања конкуренције на тржишту.

Комисија је узела у обзир Решење Број: 401-00-00053/1/2017-01 од 6. јула 2017. године којим је утврдила да финансирање основне делатности РТС-а путем таксе, предвиђено Законом о јавним медијским сервисима и привремено финансирање из буџета Републике Србије, предвиђено Законом о привременом уређивању начина наплате таксе за јавни медијски сервис, представља државну помоћ у смислу члана 2. тачка 1) Закона, као и то да се ради о дозвољеној државној помоћи која се РТС-у додељује у складу са правилима за доделу државне помоћи за обављање услуга од општег економског интереса, садржаним у чл. 97а-97г Уредбе о правилима за доделу државне помоћи („Службени гласник РС“, бр. 13/10, 100/11, 91/12, 37/13, 97/13 и 119/14 – у даљем тексту: Уредба) ради обављања делатности јавног информисања.

Дакле, када је у питању финансирање основне делатности РТС-а путем таксе, Комисија је у својој оцени узела у обзир да:

- је наплата таксе наметнута од стране државе у складу са чл. 37. и 38. Закона о јавним медијским сервисима, чији је обвезник плаћања свако физичко и правно лице које је корисник мерила електричне енергије по стамбеној јединици, односно пословном простору;

- се средства од наплате прикупљају преко тела које је држава одредила (привремено ЈП „Електропривреда Србије“ и други снабдевачи, у складу Законом о привременом уређивању начина наплате таксе за јавни медијски сервис),

- се такса уплаћује на евиденциони рачун код Управе за трезор, у складу са чланом 41. став 1. Закона о јавним медијским сервисима;

- се средства прикупљена по основу таксе уплаћују на подрачун РТС-а и РТВ-а отвореног код Управе за трезор, у складу са чланом 41. став 7. Закона о јавним медијским сервисима.

С тим у вези, Комисија је става да, с обзиром на то да је обавеза плаћања таксе наметнута законом и као таква се може поистоветити са обавезом плаћања пореза и доприноса, средства од наплате таксе предствљају јавни приход. тј. ради се о јавним средствима, која се даље, у складу са законом, додељују РТС-у. Дакле, финансирање основне делатности јавних медијских сервиса путем таксе представља меру која је приписива држави и представља државну помоћ у смислу Закона, јер се ради о јавним

средствима која се додељују само јавним медијским установама, чиме оне стичу економску предност и стављају се у повољнији положај у односу на конкуренте, чиме се нарушава или постоји опасност од нарушавања конкуренције на тржишту.

Међутим, доношењем Закона о привременом уређивању начина наплате таксе за јавни медијски сервис, прописано је да таксу наплаћује ЈП „Електропривреда Србије”, Београд и привредни субјекти који врше снабдевање крајњих купаца електричном енергијом, обједињено и истовремено са наплатом испоручене електричне енергије и да је висина таксе 150,00 динара месечно. Како средства која се прикупљају на овај начин нису довољна за финансирање основне делатности јавних медијских сервиса, истим законом је предвиђено да ће се, у периоду од 1. јануара 2016. године до 31. децембра 2018. године, основна делатност финансирати и из буџета, при чему се средства опредељују на годишњем нивоу, на позицији министарства надлежног за послове јавног информисања.

Додела средстава путем Уговора, несумњиво представља државну помоћ у смислу Закона, с обзиром на то да се ради о додели средстава из буџета Републике Србије само одређеним корисницима, тј. јавним медијским установама, чиме оне стичу економску предност и стављају у повољнији положај у односу на конкуренте, чиме се нарушава или постоји опасност од нарушавања конкуренције на тржишту.

Узимајући у обзир Финансијски план РТС-а за 2018. годину (у даљем тексту: Финансијски план) у коме укупни планирани расходи у 2018. години износе 10.632.600.000,00 динара, као и то да су планирани приходи од таксе (у износу од 5.040.000.000,00 динара) и комерцијални приходи и нето користи од комерцијалне експлоатације садржаја произведеног у оквиру основне делатности (у износу од 2.839.000.000,00 динара), недовољни за покривање наведених расхода, у складу са чл. 2. и 10. Закона о привременом уређивању начина наплате таксе за јавни медијски сервис, и у 2018. години, поред таксе, предвиђено је да се финансирање основне делатности врши и из буџета Републике Србије, у износу од 3.100.000.000,00 динара. На тај начин у плану је да РТС оствари укупно 10.895.000.000,00 прихода, односно нето добит од 262.400.000,00 динара.

На крају, Комисија је узела у обзир да:

- је Законом о јавним медијским сервисима РТС-у јасно поверено обављање делатности јавног информисања као делатности од општег економског интереса и јасно су назначене обавезе РТС-а у циљу остваривања јавног интереса у области јавног информисања и у складу са циљем испуњења демократских, социјалних и културних потреба грађана Републике Србије, као и јачања плурализма, укључујући културну и језичку разноликост,

- се износ државне помоћи одређује у складу са планираним трошковима за обављање основне делатности РТС-а приказаним у Финансијском плану, што значи да су параметри за израчунавање висине накнаде за обављање основне делатности унапред одређени,

- се, у складу с тим, у 2018. години РТС-у додељују средства у укупном износу од 8.140.000.000,00 динара, од чега:

- 5.040.000.000,00 динара, који представља очекивани износ наплате таксе (висина таксе је јединствена на целој територији Републике Србије и утврђена је у месечном износу од 150,00 динара у складу са Законом о привременом уређивању начина наплате таксе за јавни медијски сервис),

- 3.100.000.000,00 динара субвенције (у складу са износом који је одређен Уредбом о финансирању јавних медијских сервиса из буџета Републике Србије у 2018. години),

што значи да висина ове накнаде не прелази износ неопходан за покривање трошкова обављања основне делатности, узимајући у обзир приходе и разумну добит, што значи да нема прекомерене накнаде,

- у складу са чл. 44-46. Закона о јавним медијским сервисима предвиђено да се приходи од нето-користи користе искључиво за финансирање основне делатности јавног медијског сервиса и не могу се користити за финансирање комерцијалне делатности, док ће се комерцијални приходи користити за покривање трошкова основне делатности, како је и предвиђено у Финансијском плану, што значи да нема унакрсног субвенционисања, тј. преливања накнаде на комерцијалне делатности,

- урађена методологија раздвајања прихода и расхода који се односе на основну и комерцијалну делатност, чиме ће се обезбедити транспарентно финансирање јавне делатности РТС-а и, такође, омогућити да не дође до прекомерне накнаде која се додељује за обављање услуге од општег економског интереса, односно преливање накнаде на комерцијалне делатности;

- из напред наведеног произилази да је државна помоћ РТС-у пропорционална, с обзиром на то да је искључиво намењена покривању трошкова неопходних за обављање основне делатности јавног информисања, а да се и комерцијални приходи користе такође у те сврхе, што значи да таква државна помоћ не доводи до прекомерног нарушавања конкуренције на тржишту;

- се средства, у складу са чланом 4. Уговора, преносе у дванаест једнаких месечних износа најкасније до 15-тог у месецу, а у складу са ликвидним могућностима буџета, као и да надзор над трошењем средстава врши Министарство културе и информисања (члан 5. Уговора), те да је предвиђена и могућност обуставе доделе средстава, уколико РТС не обавља послове који су му поверени (члан 6. Уговора), што значи да је успостављен механизам контроле наменског трошења средстава.

Имајући у виду наведено, Комисија закључује да је додела државне помоћи РТС-у у 2018. години, и то из два извора јавних прихода - путем таксе и из буџета Републике Србије, у складу са правилима за доделу државне помоћи у облику накнаде за обављање услуга од општег економског интереса садржаним у чл. 97а – 97г Уредбе, али и у складу са правилима за доделу државне помоћи за јавне радиодифузне услуге, садржане у Закону о јавним медијским сервисима, јер помаже остваривању демократских, социјалних и културних потреба грађана Републике Србије, а да при том не доводи до прекомерног нарушавања конкуренције на тржишту.

На крају, Комисија напомиње да је, у овом случају, одлучивала на основу података садржаним у Пријави, у вези са којом је, за тачност, веродостојност, истинитост и потпуност података наведених у Општем обрасцу и пратећој документацији која чини њен саставни део, одговоран подносилац Пријаве, тј. давалац државне помоћи.

Комисија је, у складу са својим надлежностима, овом приликом само утврдила да ли је предметна државна помоћ у складу са правилима за доделу државне помоћи, у циљу заштите слободне конкуренције на тржишту, али даља контрола трошења јавних средстава и коришћење тих средстава је на даваоцу државне помоћи, који је у обавези да врши надзор да ли корисник државне помоћи троши средства у предвиђеном износу и за намену за коју су му та средства додељена, као и то да ли је корисник државне помоћи испунио своју обавезу због које су му средства и додељена и која је била предвиђена као услов за доделу државне помоћи.

У складу са наведеним, Комисија је донела одлуку као у диспозитиву.

Упутство о правном средству: Ово решење је коначно у управном поступку и против њега се може покренути управни спор у року од 30 дана од дана достављања.

ПРЕДСЕДНИК КОМИСИЈЕ

Андрејана Ђурчић

Достављено:

- Министарству културе и информисања
- Архиви